

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2011. július 21. *

A C-186/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2010. április 15-én érkezett, 2010. március 31-i határozatával terjesztett elő az előtte

Tural Oguz

és

a Secretary of State for the Home Department

között,

a Centre for Advice on Individual Rights in Europe

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

* Az eljárás nyelve: angol.

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: J.N. Cunha Rodrigues tanácselnök (előadó), A. Arabadjiev, A. Rosas, A. Ó Caoimh és P. Lindh bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. február 9-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- T. Oguz képviseletében J. Walsh és P. Haywood barristers,
- a Centre for Advice on Individual Rights in Europe képviseletében S. Cox és C. Banner barristers, valamint L. Barratt solicitor,
- az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében S. Ossowski, meghatalmazotti minőségben, segítője: R. Palmer barrister,

- az Európai Bizottság képviselőjében E. Paasivirta és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2011. április 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Brüsszelben 1970. november 23-án aláírt – a Közösség nevében az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel (HL L 293., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 41. o.) megkötött, jóváhagyott és megerősített – kiegészítő jegyzőkönyv (a továbbiakban: kiegészítő jegyzőkönyv) 41. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- ² E kérelmet a T. Oguz török állampolgár, illetve a Secretary of State for the Home Department (belügyminisztérium, a továbbiakban: Secretary of State) között folyamatban lévő jogvita keretében nyújtották be, amelynek tárgya a Secretary of State azon határozata, amelyben elutasította T. Oguz önálló vállalkozóként benyújtott kérelmét az Egyesült Királyság területén való tartózkodásra jogosító engedély megújítására.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

Az EGK–Törökország társulás

- 3 Az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló, egyrésről a Török Köztársaság, másrésről az Európai Gazdasági Közösség tagállamai és a Közösség által 1963. szeptember 12-én Ankarában aláírt, és a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal (HL L 1964. 217., 3685. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 10. o., a továbbiakban: EGK–Törökország társulási megállapodás) megkötött, jóváhagyott és megerősített megállapodás célja a 2. cikke (1) bekezdésének megfelelően a Szerződő Felek közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok folyamatos és kiegyensúlyozott megerősítésének elősegítése, beleértve a munkaerő tárgykörét is, a munkavállalók szabad mozgásának fokozatos megvalósítása által, a letelepedés szabadságára és a szolgáltatások szabad mozgására vonatkozó korlátozások megszüntetése révén, a török állampolgárok életszínvonalának javítása és a Török Köztársaságnak a Közösséghez történő későbbi csatlakozásának megkönnyítése érdekében.
- 4 A kiegészítő jegyzőkönyv – amely a 62. cikkének megfelelően az EGK–Törökország társulási megállapodás szerves részét képezi – az 1. cikkének értelmében az említett megállapodás 4. cikkében említett átmeneti szakasz megvalósításához szükséges felteteleket, részletes szabályokat és ütemtervet állapítja meg.
- 5 A kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdése egy „standstill” klauzulát tartalmaz, amelynek szövege a következő:

„A Szerződő Felek tartózkodnak attól, hogy egymás között új korlátozásokat vezessenek be a letelepedési joggal és a szolgáltatásnyújtás szabadságával kapcsolatban.”

A nemzeti szabályozás

- 6 A bevándorlásról szóló 1971. évi törvény (Immigration Act 1971) így rendelkezik:

„[...]

3. Általános rendészeti és ellenőrzési rendelkezések

- (1) Amennyiben e törvény vagy az azt végrehajtó jogszabályok másként nem rendelkeznek, nem brit állampolgár

- a) nem utazhat be az Egyesült Királyság területére, kivéve ha e törvénynek vagy az az alapján hozott rendelkezéseknek megfelelően arra engedélyt kapott;
- b) az Egyesült Királyság területére való beutazásra (vagy ha már beutazott az ország területére, az Egyesült Királyság területén való tartózkodásra) határozott vagy határozatlan időre szóló engedélyt kaphat;
- c) a határozott időre szóló beutazási vagy tartózkodási engedély valamelyik alábbi feltétellel vagy feltételekkel adható ki:
 - i. az Egyesült Királyság területén való munkavállalását vagy foglalkoztatását korlátozó feltétel;

[...]

(2) A Secretary of State-nek időről időre (és mihamarabb lehetőség) a Parlament elé kell terjesztenie az azon személyeknek az Egyesült Királyság területére való beutazásának vagy a területén való tartózkodásának szabályozása érdekében e törvény alapján a Secretary of State által a követendő gyakorlatra vonatkozóan megállapított szabályokat vagy az azokban bekövetkezett bármilyen változást, akiknek a beutazását e törvény engedélyhez köti, beleértve az arra az időszakra vonatkozó szabályokat is, amelyre az engedélyt kiadták, és a különböző körülmények fennállásához kötött feltételeket; [...]

(3) A Egyesült Királyság területére való beutazásra vagy területén történő tartózkodásra vonatkozó, határozott időre szóló engedély esetében

- a) a tartózkodási engedély eltérő lehet attól függően, hogy korlátozták, meghosszabbították az időtartamát vagy határozatlan idejűvé tették, vagy hogy további, módosító vagy érvénytelenítő feltételekkel egészítik ki, de ha határozatlan idejűvé teszik, az engedélyhez fűzött feltételeket már nem kell alkalmazni;

[...]”

- 7 A beutazás utáni ellenőrzéssel kapcsolatos 1972. évi bevándorlási szabályok (Statement of Immigration Rules for Control after Entry 1972, a továbbiakban: 1972. évi bevándorlási szabályok) az alábbiakat írták elő:

„A. rész A beutazási vagy tartózkodási engedély módosítása

I. szakasz Általános rész

[...]

Általános rendelkezések

[...]

4. A következő bekezdések megállapítják azon személyek fő kategóriáit, akiknek korlátozott beutazási engedély adható, és akik engedélyük módosítását kérhetik, valamint a kérelmük elbírálása vagy az engedélyük bármilyen módosításának kezdeményezése során követendő elveket. Az ezen ügyekben való döntéshez figyelembe kell venni az összes releváns tény; azon tény, hogy a kérelmező eleget tesz az előterjesztett minőségben való tartózkodásra vagy további tartózkodásra vonatkozó szabályok formai követelményeinek, nem feltétlenül jelent az ő javára való döntést. Jelentősége lesz például annak, hogy az illető személy betartotta-e az időkorlátot, és azon feltételeket, amelyekkel beengedték az országba; hogy a jelleme, magatartása vagy kapcsolatai alapján nemkívánatos az országban való tartózkodása; hogy veszélyt jelent-e a nemzetbiztonságra; vagy hogy ha engedélyezték az azon időszakban való ott-tartózkodását, ameddig maradni kíván, nem küldhető-e vissza másik országba.

[...]

Vállalkozók és önálló tevékenységet végző személyek

21. Az ország területére látogatóként beengedett személyek a Secretary of State engedélyét kérhetik, ha üzleti vállalkozás alapítása – akár önállóan, akár egy új vagy már létező vállalkozásban partnerként való részvétellel – céljából kívánnak letelepedni. Minden ilyen kérelmet érdemben kell vizsgálni. Az engedély számos tényezőtől függ, beleértve azon bizonyítékot is, hogy a kérelmező saját vagyonát fordítja a vállalkozásra

az abban való részesedésével arányosan, hogy képes lesz vállalni a vállalkozásból eredő kötelezettségek rá eső részét, és hogy a nyereségből való részesedése elég lesz saját maga és hozzátartozói ellátásához. A kérelmezőnek a vállalkozásban való részesedése nem lehet olyan mértékű, hogy burkolt munkaviszonyt jelentsen, és egyértelműnek kell lennie, hogy üzleti tevékenységét nem kell munkavállalási engedélyhez kötött munkavállalással kiegészítenie. [...]"

- 8 Nem vitatott, hogy a kiegészítő jegyzőkönyv Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága tekintetében való hatálybalépésekor, azaz 1973. január 1-jén hatályos 1972. évi bevándorlási szabályok alkalmazandók a török állampolgárokra, amennyiben azok hivatkozhatnak a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdésére annak érdekében, hogy velük szemben alkalmazást nyerjen az ott szereplő „standstill” klauzula. Ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság szerint azon személyek tartózkodási engedély iránti kérelmének kezelése tekintetében, akik e tagállamban önálló gazdasági tevékenységet kívánnak folytatni, az említett szabályok kedvezőbbek, mint a bevándorlás ellenőrzéséről szóló 2008. évi szabályok (Statement of Immigration Rules 2008, a továbbiakban: 2008. évi bevándorlási szabályok), amelyek az alapügybeli tényállás bekövetkezésekor voltak hatályban.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 9 T. Oguz engedélyt kapott, hogy 2000. október 27-én diákként utazzon be az Egyesült Királyságba. Az érintett személy tartózkodási engedélyét tanulmányi célból több alkalommal is meghosszabbították, az utolsó tartózkodási engedély 2006. augusztus 31-én járt le. Ezeket az engedélyeket ahhoz a feltételhez kötötték, hogy T. Oguz nem kezdhet „vállalkozásba vagy valamilyen szakmai tevékenységbe a Secretary of State for the Home Department engedélye nélkül”.

- 10 2006. augusztus 18-án az egyesült királysági munkavállalási engedélyek iránti kérelmek elbírálásáért felelős minisztériumi hivatal (Work Permits [UK]) arról értesítette a Trade Link Company Limitedet (a továbbiakban: Trade Link), hogy jóváhagyta e társaság kérelmét, amely arra irányult, hogy T. Oguz munkavállalási engedélyt kapjon. Ezt követően T. Oguz – mint munkavállalási engedéllyel rendelkező személy – tartózkodási engedélyét 2006. augusztus 29-től öt évre meghosszabbították. Ezt az új engedélyt is ugyanazokhoz a feltételekhez kötötték, mint amelyek az Egyesült Királyságba érkezésekor kiállított engedélyben szerepeltek.
- 11 A Trade Link 2006. november 16-án közölte T. Oguzsal, hogy munkaviszonya gazdasági okból azonnali hatállyal megszűnik. Az illetékes hatóságok 2007. november 14-én elutasították azt az újabb munkavállalási engedély iránti kérelmet, amelyet az érintett személy az egyik újság marketingigazgatói munkakörének betöltése érdekében nyújtott be, amit azzal indokoltak, hogy az állás betöltéséhez szükséges követelmények túl szűkre szabottak, és visszatarthatták a belföldi munkavállalókat attól, hogy megpályázzák ezt az állást.
- 12 T. Oguz 2008. március 20-án az 1972. évi bevándorlási szabályok alapján önálló vállalkozóként nyújtott be újabb kérelmet az Egyesült Királyságban való tartózkodás engedélyezése iránt.
- 13 E kérelemből, amely pénzügyi és marketing-tanácsadási tevékenység végzésére irányult, nyilvánvaló volt, hogy T. Oguz akkorra már önálló vállalkozásba kezdett. Az érintett személy utóbb megerősítette, hogy 2008 februárjában alapította, és ugyanazon év márciusától kezdve működtette vállalkozását. Ugyanakkor 2008. szeptember 2-án arról tájékoztatta az illetékes hatóságokat, hogy 2008. augusztus 11-én felhagyott az önálló vállalkozói tevékenységével, és csak akkor áll szándékában azt újratekdeni, ha kérelméről döntés születik.

- 14 A Secretary of State 2008. október 21-i határozatában a 2008. évi bevándorlási szabályok alapján elutasította T. Oguz kérelmét. Ezenkívül lerövidítették a meglévő tartózkodási engedélyének időtartamát, mivel T. Oguz már nem felelt meg a tartózkodási engedély feltételeinek.
- 15 Ezt az elutasító határozatot azzal indokolták, hogy az alapügy felperese vállalkozását a meglévő, munkavállalási engedély jogosultjaként kapott tartózkodási engedélyéhez fűzött feltétel megszegésével alapította, és nem tájékoztatta a Secretary of State-et arról, hogy megszűnt a Trade Linknél betöltött állása. E jogsértések csalással, illetve visszaéléssel egyenértékűek, ezért nem hivatkozhatott a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdésében szereplő „standstill” klauzulára.
- 16 Az alapügy felperese 2008. november 4-én keresetet indított az Asylum and Immigration Tribunal (menedékügyi és bevándorlásügyi bíróság) előtt. Az Immigration Judge (bevándorlási ügyekben illetékes bíró) 2009. január 19-i határozatával elutasította e keresetet. Megállapította, hogy T. Oguz nem járt el csalárd módon, és a Secretary of State 2007. június 1-jén értesült a Trade Linknél fennálló munkaviszonya megszűnéséről. Azonban T. Oguz vállalkozása beindításával és működtetésével megszegte tartózkodási engedélye feltételeit, amely engedély őt munkavállalási engedély jogosultjaként illette meg, és emiatt nem hivatkozhat a „standstill” klauzulára.
- 17 T. Oguz e határozat felülvizsgálatát kezdeményezte. A Senior Immigration Judge (bevándorlási ügyekben illetékes főbíró) 2009. június 26-i határozatában megállapította, hogy az Immigration Judge határozata jogi szempontból helytálló, ennél fogva úgy ítélte meg, hogy T. Oguz keresetének elutasítása megalapozott volt.

- 18 2009. november 11-én engedélyezték, hogy T. Oguz fellebbezést nyújtson be a Court of Appealhez (England & Wales) (Civil Division). E bíróság megengedte, hogy a Centre for Advice on Individual Rights in Europe jótékonyági szervezet, melynek célja a tájékoztatás és tanácsadás az emberi jogok területén, beavatkozzon az előtte folyamatban lévő eljárásba.
- 19 E bíróság kérdése arra irányul, hogy a Bíróság C-235/99. sz. Kondova-ügyben 2001. szeptember 27-én hozott ítéletében (EBHT 2001., I-6427. o.) szereplő indokolás alkalmazható-e olyan tényállásra, mint amely a jelen alapügyben felmerült. E feltételek mellett a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Ha az a török állampolgár, akinek azzal a feltétellel engedélyezték az Egyesült Királyságban való tartózkodását, hogy nem kezdhet vállalkozási vagy szakmai tevékenységbe, mégis önálló vállalkozást hoz létre az említett feltétel megszegésével, majd a nemzeti hatóságokhoz fordul a tartózkodási engedélyének meghosszabbítása iránt az általa nemrég létrehozott vállalkozás alapján, hivatkozhat-e a [...] kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdésére?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 20 A kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy hivatkozhat rá az a török állampolgár, akinek az egyik tagállamban való tartózkodását azzal a feltétellel engedélyezték, hogy nem kezdhet vállalkozási vagy szakmai tevékenységbe, mégis önálló vállalkozást hoz létre e feltétel megszegésével, majd az általa időközben létrehozott

vállalkozásra hivatkozva a nemzeti hatóságokhoz fordul tartózkodási engedélyének meghosszabbítása iránt.

- 21 A Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, hogy ha T. Oguz nem hivatkozhat a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdésében foglalt „standstill” klauzulára, akkor az önálló vállalkozói minőségben benyújtott újabb tartózkodási engedély iránti kérelmét a 2008. évi bevándorlási szabályok alapján nyomban el kell utasítani. Ellenben az említett „standstill” klauzula esetleges alkalmazása arra kötelezné az illetékes hatóságokat, hogy az alapügy felperesének kérelmét az 1972. évi bevándorlási szabályok alapján bírálják el.

- 22 A kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdésével ellentétes az e rendelkezést magában foglaló jogi aktusnak a fogadó tagállamban történő hatálybalépését követően a letelepedés vagy a szolgáltatásnyújtás szabadságának gyakorlásával kapcsolatos minden új korlátozás bevezetése – beleértve az érdemi és/vagy eljárási feltételeket is – a tagállam területén az említett gazdasági szabadságokkal élni kívánó török állampolgároknak a szóban forgó tagállam területére való első belépésére vonatkozóan (lásd a C-16/05. sz., Tum és Dari ügyben 2007. szeptember 20-án [EBHT 2007., I-7415. o.] hozott ítélet 69. pontját, valamint a C-92/07. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 2010. április 29-én [EBHT 2010., I-3683. o.] hozott ítélet 47. pontját).

- 23 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az említett rendelkezésnek közvetlen hatálya van a tagállamokban, és így az azzal ellentétes belső jogi szabályok alkalmazásának mellőzése céljából a tagállami bíróságok előtt hivatkozni lehet azokra a jogokra, amelyeket e rendelkezés a hatálya alá tartozó török állampolgároknak biztosít. E rendelkezés ugyanis világos, pontos és feltétlen kifejezésekkel egyértelmű „standstill” klauzulát fogalmaz meg, amely olyan, a Szerződő Felek által aláírt kötelezettséget tartalmaz, amely jogilag egy egyszerű tartózkodással felbontható (lásd a C-37/98. sz. Savas-ügyben 2000. május 11-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-2927. o.] 46–54. pontját, valamint a C-228/06. sz., Soysal és Savatli ügyben 2009. február 19-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-1031. o.] 45. pontját).

- 24 Azt állítva, hogy az önálló gazdasági tevékenységen alapuló tartózkodási engedély iránti kérelem – amelyet megelőzően T. Oguz megszegte a tartózkodásához fűzött, számára az ilyen tevékenység végzését tiltó feltételt – joggal való visszaélést valósít meg, a Secretary of State vitatja, hogy az érintett személy jogosult arra, hogy a nemzeti bíróságok előtt hivatkozzon a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdésére annak érdekében, hogy vele szemben az 1972. évi bevándorlási szabályokat alkalmaz-zák. Állítása szerint az ilyen visszaélés kizárja, hogy az érintett személy a „standstill” klauzula alkalmazására hivatkozzon.
- 25 A Bíróság ítélezési gyakorlatából következik, hogy a jogalanyok az uniós jog nor-máira nem hivatkozhatnak csalárd módon vagy visszaélésszerűen, és a nemzeti bí-róságok esetről esetre, objektív tényekre támaszkodva vehetik figyelembe az érintett személyek visszaélésszerű vagy csalárd magatartását annak érdekében, hogy adott esetben megtagadják velük szemben a fent említett jog rendelkezéseinek alkalmazá-sát. Ugyanakkor az említett bíróságoknak az ilyen magatartás megítélése során te-kintettel kell lenniük a szóban forgó uniós jogi rendelkezések által követett célokra (lásd a C-212/97. sz. Centros-ügyben 1999. március 9-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-1459. o.] 25. pontját és a C-436/00. sz., X és Y ügyben 2002. november 21-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-10829. o.] 42. pontját).
- 26 Meg kell állapítani, hogy a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdése nem olyan jellegű, hogy anyagi jogot, a jelen esetben letelepedéshez való jogot biztosítson valamely török állampolgárnak, mivel e jogot továbbra is a nemzeti jog határozza meg (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Soysal és Savatli ügyben hozott ítélet 47. pontját).
- 27 Ugyanis az e rendelkezésben szereplő „standstill” klauzula a letelepedési jog foko-zatos megvalósításának kedvező feltételek megteremtésére irányul azon, a nemzeti hatóságoknak szóló abszolút tilalom révén, hogy e szabadság gyakorlásának egy adott időpontban fennálló feltételét súlyosbító bármilyen új akadályát vezessék be, annak érdekében, hogy ne tegyék nehezebbé a letelepedési jog fokozatos megvalósításának feltételeit a tagállamok és a Török Köztársaság között (lásd a fent hivatkozott Tum és Dari ügyben hozott ítélet 61. pontját, valamint a C-300/09. és C-301/09. sz., Toprak és Oguz egyesített ügyekben 2010. december 9-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-12845. o.] 53. pontját).

- 28 Az olyan „standstill” klauzula, mint amely a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdésében szerepel, nem anyagi jogi szabályként működik – alkalmazhatatlanná téve a releváns anyagi jogot, amelynek a helyébe lép –, hanem kvázi eljárási jellegű szabályként, amely *ratione temporis* írja elő, hogy melyek a tagállami szabályozás azon rendelkezései, amelyekre tekintettel értékelni kell az adott tagállamban a letelepedés szabadságával élni kívánó török állampolgár helyzetét (a fent hivatkozott Tum és Dari ügyben hozott ítélet 55. pontja).
- 29 Ez a „standstill” klauzula az alapügyben tehát pusztán az Egyesült Királyság bevándorlási szabályainak azon rendelkezéseit határozza meg, amelyek alapján a nemzeti hatóságoknak döntenüik kell T. Oguz arra irányuló kérelméről, hogy önálló vállalkozóként új tartózkodási engedélyt kapjon, anélkül hogy bármilyen tekintetben is előrevetítené e kérelem érdemi elbírálását.
- 30 Írásbeli észrevételeiben az alapügy felperese jelezte, hogy a részéről esetlegesen felmerülő visszaélésszerű magatartást a későbbiekben még mindig figyelembe lehet venni a nemzeti jog releváns rendelkezései, azaz az 1972. évi bevándorlási szabályok alkalmazása során. A tárgyaláson az Egyesült Királyság Kormánya megerősítette, hogy e szabályok (4) bekezdésében előírt rendszer lehetővé teszi a joggal való visszaélés szankcionálását.
- 31 A „standstill” klauzula tehát nem akadályozza a tagállamokat abban, hogy a nemzeti jog keretében szankcionálják a bevándorlás terén tanúsított visszaélésszerű magatartásokat.
- 32 A „standstill” klauzula úgy értendő, hogy az az ügy érdemi elbírálását megelőző szakaszban fejt ki hatását, érdemi elbírálás alatt értve annak megítélését is, hogy esetleg az érintett személynek felróható joggal való visszaélésről van-e szó.

- 33 E tekintetben a Bíróság már úgy határozott, hogy a „standstill” klauzula alkalmazása szempontjából nincs jelentősége annak a kérdésnek, hogy valamely török állampolgár a letelepedési kérelme benyújtásának időpontjában jogszerűen tartózkodik-e, vagy sem a fogadó tagállamban (lásd a fent hivatkozott Tum és Dari ügyben hozott ítélet 59. pontját).
- 34 Következésképpen ezen ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikke (1) bekezdésének alkalmazása szempontjából közömbös az a körülmény, hogy egy olyan személy, mint T. Oguz, nem tartotta be a tartózkodási engedélyéhez fűzött feltételeket.
- 35 A kérdést előterjesztő bíróság ezenkívül arra kérdez rá, hogy alkalmazhatók-e az alapügyre a Bíróság azon megfontolásai, amelyeket a fent hivatkozott Kondova-ügyben hozott ítéletben fejtett ki.
- 36 Abban az ítéletben, amely az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Bolgár Köztársaság között társulás létesítéséről szóló, a Közösség nevében az 1994. december 19-i 94/908/ESZAK, EK, Euratom tanácsi és bizottsági határozattal (HL L 358., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 532. o.) megkötött és jóváhagyott Európa-megállapodásra (a továbbiakban: EK-Bulgária társulási megállapodás) vonatkozott, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy amennyiben megengednék a bolgár állampolgároknak, hogy bármikor, a nemzeti bevándorlási szabályok korábbi megsértésére tekintet nélkül letelepedési kérelmet nyújtsanak be a fogadó tagállamban, ez arra készítené őket, hogy jogellenesen a fogadó tagállam területén maradjanak, és csak azt követően kerüljenek a nemzeti ellenőrzési rendszer látókörébe, ha már az említett szabályozásban foglalt anyagi feltételeknek megfelelnek (a fent hivatkozott Kondova-ügyben hozott ítélet 77. pontja).
- 37 A Bíróság azt is hangsúlyozta, hogy félő, hogy az ilyen értelmezés gátolná az EK-Bulgária társulási megállapodás 59. cikke (1) bekezdésének hatékony érvényesülését, és azáltal, hogy jóváhagyja a külföldiek beutazására és tartózkodására vonatkozó nemzeti jogszabályok megsértését, megengedné a visszaéléseket (a fent hivatkozott Kondova-ügyben hozott ítélet 79. pontja).

38 E megfontolások alapján a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy nem illeti meg az említett társulási megállapodásban biztosított jogvédelem azt a bolgár állampolgárt, aki – miközben az egyik tagállamban nem önálló vagy önálló kereső tevékenységet kíván folytatni – a nemzeti hatóságok erre vonatkozó vizsgálatát megghiúsítja azáltal, hogy hamisan azt állítja: szezonális munkára érkezett e tagállamba (a fent hivatkozott Kondova-ügyben hozott ítélet 80. pontja).

39 Ezen ítélkezési gyakorlatra támaszkodva az Egyesült Királyság Kormánya úgy érvel, hogy a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdésében foglalt „standstill” klausulát akként kell értelmezni, hogy nem lehet rá hivatkozni annak érdekében, hogy visszaélésszerűen megkerüljék az előzetes nemzeti ellenőrzési rendszert. Az alapján, amit a Bíróság a fent hivatkozott Kondova-ügyben hozott ítéletben megállapított, e kormány arra hivatkozik, hogy ha megengednék a török állampolgároknak, hogy bár-mikor letelepedési kérelmet nyújtsanak be a fogadó tagállamban, azok hivatkozhatná-nak ügyfélkörükre vagy üzleti vállalkozásukra, amelyet esetleg a fogadó tagállamban való jogellenes tartózkodás alatt létesítettek, vagy hivatkozhatnának olyan pénzügyi eszközökre, amelyeket ez idő alatt – beleértve azt is, amit esetleg munkavállalóként tevékenykedve – halmoztak fel, és így olyan önálló vállalkozókként jelenhetnének meg a nemzeti hatóságok előtt, akik ezentúl életképes vállalkozást működtetnek, vagy működtethetnek, és akiknek jogait az EGK–Törökország társulási megállapodás alap-ján el kell ismerni.

40 Ennek az érvelésnek nem lehet helyt adni.

41 Mindenekelőtt hangsúlyozni kell, hogy a fent hivatkozott Kondova-ügyben hozott íté-let alapjául szolgáló jogvita ténybeli háttere jelentősen eltért a jelen ügy tényállásától.

- 42 Ugyanis T. Oguzzal ellentétben, aki jogszerűen kapott engedélyt arra, hogy beutazzon az Egyesült Királyságba, majd ott tartózkodjon, és csak akkor került abba a helyzetbe, hogy nem felelt meg a nemzeti szabályozásban rögzített követelményeknek, amikor – 8 évvel azután, hogy e tagállamba beutazott – vállalkozást alapított, E. I. Kondova elismerte, hogy az Egyesült Királyságba való bebocsátása céljából szándékosan vezette félre először azt a tisztviselőt, aki az e tagállam területére való beutazás engedélyezése iránti kérelmek vizsgálatával foglalkozott, és Bulgáriában kiállította számára a vízumot, majd pedig a bevándorlási hivatal alkalmazottját, aki az Egyesült Királyságba való érkezésekor kikérdezte őt.
- 43 Így nem volt kétséges, hogy E. I. Kondova hibás abban, hogy e magatartásával megsértette a harmadik országok állampolgárainak az érintett tagállam területére való első belépésére vonatkozó szabályozást, amely e tagállam hatáskörébe tartozott.
- 44 Továbbá a szabályozási háttér is eltérő volt a Kondova-ügyben. A kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdésével szemben az EK-Bulgária társulási megállapodás 45. cikkének (1) bekezdése olyan anyagi jogi szabályt tartalmazott, amely alapján érdemben volt elbírálendő a letelepedési kérelem, és amely szabály megsértését E. I. Kondova terhére rótták. Ez utóbbi rendelkezés szerint minden tagállamnak a területén letelepedett bolgár állampolgárokat olyan bánásmódban kellett részesítenie, amely nem volt kedvezőtlenebb annál, mint amelyet a saját állampolgáraival szemben alkalmazott. E megfontolások alapján, és tekintettel arra, hogy az EK-Bulgária társulási megállapodás 45. cikkének (1) bekezdésében nincs semmilyen „standstill” klauzula, e rendelkezést más jellegűnek kell tekinteni, mint amelyet a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdése tartalmaz.
- 45 E feltételek között, amint a főtanácsnok indítványa 58. és 59. pontjában is megállapította, nem meglepő, hogy a Bíróság a fent hivatkozott Kondova-ügyben hozott ítéletében elfogadta, hogy a joggal való visszaélés okán megtagadható az ezen anyagi jogra való hivatkozás. Az ezen ítéletben levont következtetés nem alkalmazható az olyan „standstill” klauzulára, mint amilyen a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdésében is szerepel, mivel e klauzula nem biztosít anyagi jogot sem a

letelepedésre, sem pedig az érintett tagállam állampolgáraival szemben biztosítottal egyenlő bánásmódra.

- 46 A fentiekre tekintettel a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy hivatkozhat rá az a török állampolgár, akinek az egyik tagállamban való tartózkodását azzal a feltétellel engedélyezték, hogy nem kezdhet vállalkozási vagy szakmai tevékenységbe, mégis önálló vállalkozást hoz létre e feltétel megszegésével, majd az általa időközben létrehozott vállalkozásra hivatkozva a nemzeti hatóságokhoz fordul tartózkodási engedélyének meghosszabbítása iránt.

A költségekről

- 47 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A Brüsszelben 1970. november 23-án aláírt – a Közösség nevében az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel megkötött, jóváhagyott és megerősített – kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy hivatkozhat rá az a török állampolgár, akinek az egyik tagállamban való

tartózkodását azzal a feltétellel engedélyezték, hogy nem kezdhet vállalkozási vagy szakmai tevékenységbe, mégis önálló vállalkozást hoz létre e feltétel megszegésével, majd az általa időközben létrehozott vállalkozásra hivatkozva a nemzeti hatóságokhoz fordul tartózkodási engedélyének meghosszabbítása iránt.

Aláírások